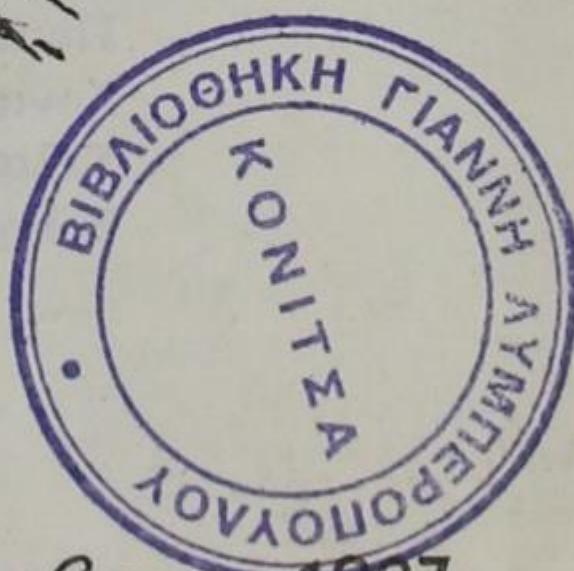
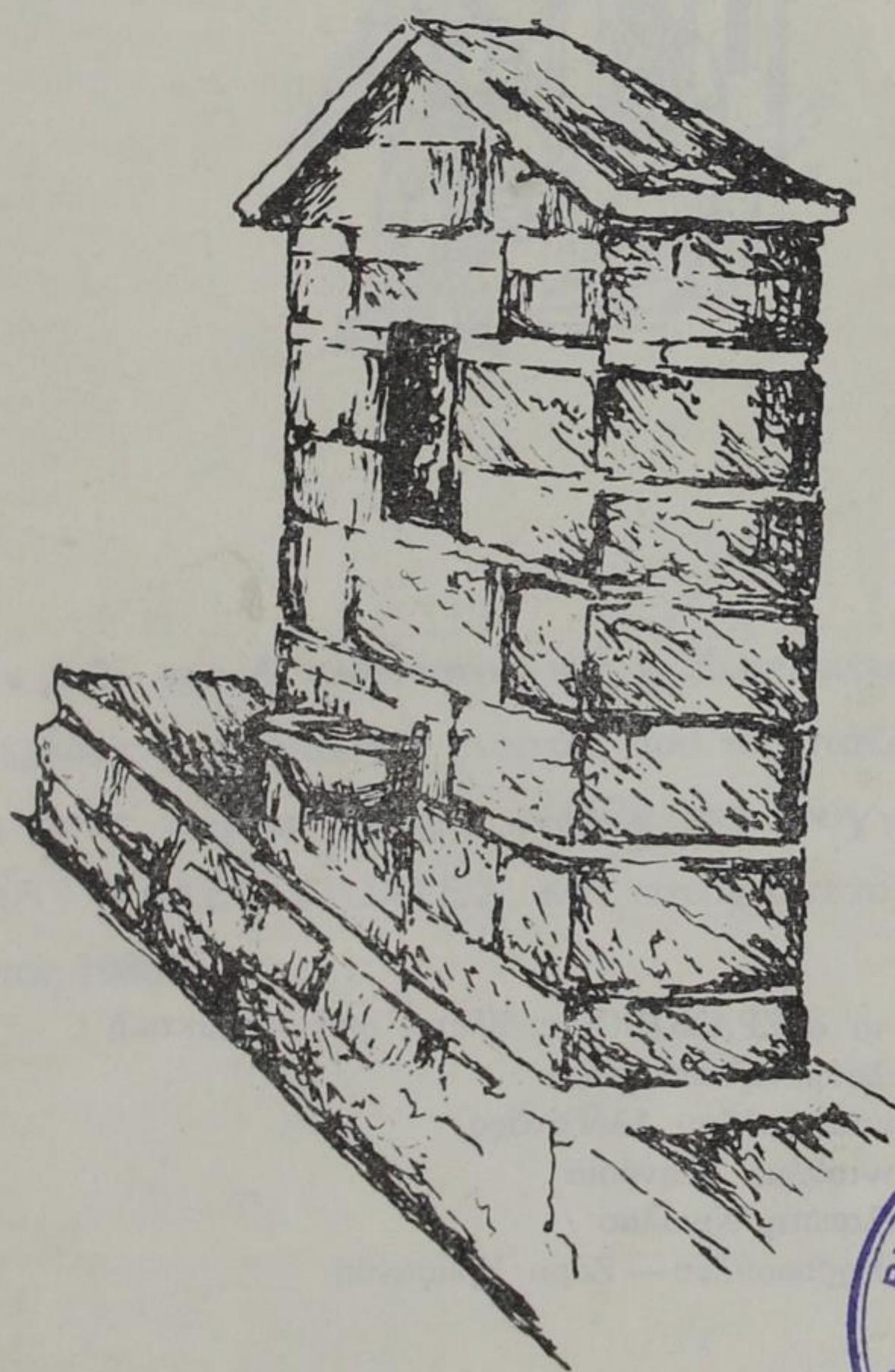

ΤΑΧ. ΤΕΛΟΣ ΚΕΤΕΒΛΗΘ

Η ΕΡΑΣΟΒΟ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Σεπτεμβρίος - Οκτωβρίος - Νοεμβρίος 1987

Το περιοδιγκό το «ΚΕΡΑΣΟΒΟ» εκδίδεται από συντακτική επιτροπή αποτελούμενη από τους:

Παπανικολάου Αλέξανδρο
Κοντοδήμο Αθανάσιο
Σελσιώτη Νικόλαο
Σωτηροπούλου — Ζάρα Χρυσάνθη

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας και η Συντακτική Επιτροπή της
Εφημερίδας μας, για τις γιορτές που πλησιάζουν, εύχονται σε
όλους τους συμπατριώτες, φίλους και συγγενείς, ΧΡΟΝΙΑ
ΠΟΛΛΑ - ΚΑΛΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ, και ευτυχισμένο και ειρηνικό το
νέο έτος 1988.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΠΟ 26.10.86 — 25.10.87

Το διοικητικό συμβούλιο της Αδελφότητας στο χρόνο που μας πέρασε παρουσίασε την ακόλουθη δραστηριότητα:

1ο: Τύπωσε ημερολόγιο έγχρωμο και φρόντισε τήν πώλησή του από σπίτι σε σπίτι. Το οικονομικό αποτέλεσμα από τη διάθεση των ημερολογίων είναι: έσοδα 324.500, έξοδα 91.200, ήτοι κέρδος 233.300 δρχ.

Οργάνωσε την κοπή της πίττας και την ετήσια χορεσπερίδα και βράβευσε τους επιτυχόντες στις ανώτερες και ανώτατες σχολές. Το οικονομικό αποτέλεσμα των ως άνω εκδηλώσεων: έσοδα 763.130, έξοδα 643.393, ήτοι κέρδος 119.737 δρχ. Αποτέλεσμα κατώτερο του αναμενομένου. Η αποτυχία όχι μόνο η οικονομική της περισσινής χορεσπερίδας πρέπει να μας προβληματίσει όλους. Η συμμετοχή μας στις εκδηλώσεις της Αδελφότητας, ανεξάρτητα από το ποιός διοικεί είναι επιβεβλημένη.

Οργάνωσε την εκδρομή τις Αποκριές στο χωριό για να δώσει ζωή σ' αυτό και διατηρήσει τα ήθη και έθιμα του χωριού ζωντανά. Η όλη προσπάθεια απέτυχε γιατί μας έστησε το πρακτορείο που κλείσαμε να μας μεταφέρει στο χωριό. Αντίθετα με την εκδρομή της Αποκριάς επιτυχημένες μπορούν να θεωρηθούν οι εκδρομές το Πάσχα στο χωριό και τον Μάιο στην Πάρνηθα. Παρουσιάστηκαν βέβαια οργανωτικές αδυναμίες αλλά εκδρομές κάνουμε σπάνια, και μας λείπει η πείρα.

Συνέχισε την λειτουργία του ξενώνος όπως τα προηγούμενα χρόνια. Το οικονομικό αποτέλεσμα έχει ως ακολούθως: έσοδα 595.518 δρχ. και έξοδα 1.048.185. Στα έσοδα περιλαμβάνονται και 160.083 δρχ. που εισπράξτησε από την ασφάλεια για φθορές που υπέστη το ξενοδοχείο των χειμώνα. Επίσης στα έξοδα περιλαμβάνονται: η εξόφληση των δόσεων του δανείου καθώς και η εξόφληση των τόκων αυτού που δεν ξέραμε πότε θα τους πληρώσουμε και πέρυσι η τράπεζα μας τους έκανε άμεσα ααιτητούς. Επίσης περιλαμβάνονται: η αναθεώρηση της αδείας του ξενώνα, για τακτοποίηση της εκκρεμότητας του υπογείου, η πληρωμή της ασφάλειας, η δαπάνη επισκευής των υδραυλικών, η συμβολαιογραφική τακτοποίηση μεταξύ Εκκλησίας και Αδελφότητας καθώς και τα λειτουργικά έξοδα του ξενώνα. Επίσης το διοικητικό συμβούλιο ήλθε σε επικοινωνία με τον Ο.Τ.Ε. και κατέληξαν στην ενοικίαση της υπογείου αποθήκης της Αδελφότητας στον Ο.Τ.Ε. αντί του ποσού των 3.000 δρχ. μηνιαίως.

Το διοικητικό συμβούλιο συμμετείχε επίσης στο Ηπειρωτικό πανηγύρι '87 που οργάνωσε η Πανηπειρωτική στο Άλσος της Καισαριανής. Η συμμετοχή ήταν επιτυχημένη, τόσο στον τομέα της έκθεσης φωτογραφίας όσο και στον χορευτικό και απέσπασε επαίνους των επισκεπτών εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι πρέπει κάποτε να βγούμε από το καβούκι μας και η συμμετοχή μας σε ευρύτερες κοινωνικές ενώσεις να είναι έντονη. Η δύναμη δεν μας λείπει

αυτό που μέχρι σήμερα δεν έχουμε είναι η θέληση. Το Δ.Σ. οργάνωσε αιμοδοσία την 5.7.87. Τα αποτελέσματα απελπιστικά φτωχά, πρέπει επί του θέματος η γενική συνέλευση να λάβει θέση για το τί πρέπει στο μέλλον να γίνει. Επίσης για πρώτη φορά μετά από χρόνια προσπάθησε να οργανώσει πολιοτικές εκδηλώσεις στο πανηγύρι. Δυστυχώς το κόστος αυτών μεγάλο, με τελικό αποτέλεσμα το χορευτικό το πανηγύρι και το πολύ καλό θέατρο. Το κόστος των εκδηλώσεων προσπάθησε το διοικητικό συμβούλιο να καλύψει με λαχειοφόρο αγορά. Το αποτέλεσμα κατώτερο του αναμενομένου. Πουλήθηκαν μόνο 1.500 λαχεία με το ζόρι. Το οικονομικό αποτέλεσμα των εκδηλώσεων της Αδελφότητας έχει ως εξής: έσοδα 339.400, έξοδα 270.200, κέρδος 69.200.

Το διοικητικό συμβούλιο στον χρόνο που πέρασε συνέχισε την έκδοση της εφημερίδας. Οικονομικό αποτέλεσμα έσοδα 204.795, έξοδα 212.854, παθητικό 8.059 δρχ. Επίσης στον χρόνο που πέρασε ασχολήθηκε με τα παρακάτω έργα: Διαμόρφωσε τον δρόμο προς τους Ζηκαίους μπροστά από τον ξενώνα και καθάρισε την κάτω αυλή του ξενώνα. Έρριξε συνάζι στον τοίχο της κάτω αυλής για προστασία του τοίχου και υποχρέωσε τον εργολάβο να διορθώσει τις κακοτεχνίες, εξόφλησε παλιές οφειλές συνεργείων, τοποθέτησε σχάρες στα φρεάτια, προς το υπόγειο (μπροστά από το καλντερίμι, ξεκίνησε την επισκευή και συντήρηση του παλαιού δημοτικού σχολείου και την συντήρηση ξυλίνων κιγκλιδωμάτων του ξενώνα. Η συνολική δαπάνη των έργων ανέρχεται στο ποσό των 934.193 δρχ. και τα έσοδα από τον συνεταιρισμό 387.000 δρχ. Επίσης το διοικητικό συμβούλιο ανέθεσε την διαχείριση του ξενώνα για ένα μόνο χρόνο στον Σαμαρά Βασίλειο μετά από σχετικό διαγωνισμό που έγινε στο χωρίο και με μηνιαίο μίσθιμα 17.000 δρχ.

Επίσης κατά τον χρόνο που πέρασε το διοικητικό συμβούλιο εισέπραξε από ενοίκιο καταστήματος στο χωρίο 110.500 δρχ., από το σύλλογο νέων 234.500 δρχ., από συνδρομές, ενισχύσεις και τόκους 235.210 δρχ., από την πιώληση βιβλίων 5.000 δρχ. και πλήρωσε δια την συντήρηση της αιθούσης 145.051 δρχ. Ήτοι το σύνολον των εσόδων του χρόνου που πέρασε ανήλθε στο ποσό των 3.783.909 δρχ. και το σύνολον των εξόδων στα 3.409.076. Στο ταμείο υπάρχουν 374.833 δρχ.

Εκκρεμεί η εξόφληση του βιβλίου για το οποίο και πρέπει να αποφασίσει σχετικά η συνέλευση για το τί μέλλει γενέσθαι. Επίσης εκκρεμεί η εισπραξη από διανυκτέρευση γκρουπ Βασίλη Τσιάτσιου στον ξενώνα ποσόν περίπου 40.600 δρχ.

ΕΚΘΕΣΗ ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Για το χρονικό διάστημα από 26.10.86 — 25.10.87

Η Εξελεγκτική Επιτροπή αποτελείται από τους:

- α. Κων/νο Ζιούλη
- β. Βαγγέλη Τζίνα και
- γ. Ζήση Γαλάνη

Η Επιτροπή έκανε τον καθιερωμένο ετήσιο έλεγχο και διαπίστωσε τα παρακάτω:

Θέμα 1ο: Ταμείο.

Κατά τον έλεγχο που έγινε στα βιβλία του ταμείου ευρέθηκαν άπαντα πλήρη ενημερωμένα με σωστές αποδείξεις και ομολογουμένως σε κάποια σωστή σειρά.

Στο Ενεργητικό του ταμείου υπήρχαν:

Έσοδα	3.783.909
Έξοδα	3.409.076
Υπόλοιπον	374.833

Θέμα 2ο: Χοροεπερίδα.

Η ετήσια χοροεπερίδα κατά τη γνώμη μας δεν είχε την ανάλογη επιτυχία που συνήθως έχουν οι χοροί της Αδελφότητας. Αυτό δε οφείλεται κατά ένα μέρος στο Δ.Σ. και κατά δεύτερον και σπουδαιότερον στη μη προσέλευση των φίλων και χωριανών.

Θέμα 3ο: Αιμοδοσία.

Χωρίς πολλές λέξεις πλήρη αποτυχία. Όλοι μας πρέπει να καταλάβουμε τον ιερό σκοπό της αιμοδοσίας. Οι ευθύνες ανήκουν σε όλους μας.

Θέμα 4ο: Εφημερίδα.

Για καθυστερήσεις που παρατηρούνται στην έκδοση της εφημερίδας περιμένουμε μια απάντηση από την Επιτροπή εκδόσεώς της.

Θέμα 5ο:

Η Εξελεγκτική Επιτροπή διαβάζοντας τα πρακτικά των Συνεδριάσεων του Δ.Σ., διαπίστωσε ότι στο παρόν Συμβούλιο δεν υπήρχε απόλυτη σύμπνοια ως προς τις αποφάσεις με αποκορύφωμα την παραίτηση του Αντιπροέδρου Δημ. Κοταδήμου. Μετά την παραίτηση του Αντιπροέδρου ανέλαβε ο πρώτος επιλαχών Βασίλειος Κωτούλας.

Δεν έγινε ακόμη ψηφοφορία διὰ την θέση του Αντιπροέδρου.

Θέμα 6ο: Παλαιό Δημοτικό Σχολείο.

Στην Αδελφότητα έγινε η παραχώρηση του Παλαιού Δημ. Σχολείου με Συμβολαιογραφική πράξη μετά από παλαιότερη απόφαση της Γενικῆς Συνελεύσεως. Η παραχώρηση έγινε επί αορίστου χρόνου και όχι λιγότερο των 50 ετών.

Η επισκευή του ως άνω κτίριου ανατέθηκε στο συνεργείο (Μιχ. Κωτούλα, Χρίστοφο Κυρίτση, Σαμαρά Βασ. και Αθαν. Σιάφη) αντί του πόσου 950.000 δρχ.

Ευρέθηκαν και άλλες προσφορές, αλλά για την ανάθεση στο ως άνω συνεργείο θα ενημερώσει τη Γ.Σ. το Δ.Σ. της Αδελφότητας.

Η ασφάλιση του ως άνω έργου για τυχόν ατύχημα ήταν πολύ σωστή ενέργεια του Δ.Σ. Κατά την γνώμη μας διά την αποπεράτωσή του ως άνω έργου πρέπει να συσταθεί μια Επιτροπή από τους Προέδρους Κοινότητος, Συνεταιρισμού, και Σχολικής Εφορείας καθώς και δύο εμπειροτέχνες.

Διαπιστώσαμε ότι το Δ.Σ. είναι αποφασισμένο να συνεχίσει το έργο, έχει δε την πρόθεση και εφ' όσον δεν θα υπάρχει οικονομικό κώλυμα να φθάσει μέχρι και την αποπεράτωση αυτού.

Θέμα 7ο: Ξενώνας.

Για την λειτουργία του Ξενώνα διαπιστώσαμε ότι το Δ.Σ. έκανε πολλές προσπάθειες και επέτυχε για πρώτη φορά να πάρει άδεια λειτουργίας, διότι υπήρχαν πολλές ελλείψεις. Όπως Πυρασφάλεια, Υγειονομική βεβαίωση νομιμοποίηση υπογείου κ.λπ.

Επιτυχία βέβαια του Δ.Σ. είναι η είσπραξη από την ασφάλεια του ποσού των 160.000 περίπου για τις ζημιές που είχαν γίνει στο δίκτυο υδρεύσεως. Στις ενέργειες του Δ.Σ. είναι και η ενοικίαση μιας μικρής αίθουσας του υπογείου στον ΟΤΕ.

Βεβαίως στον Ξενώνα υπάρχουν ακόμα πολλά λειτουργικά προβλήματα Ως αφορά για την ενοικίαση του Ξενώνα στον Βασ. Σαμαρά για ένα χρόνο και αντί του ποσού των 205.000 δρχ. επησίως η Εξελεγκτική Επιτροπή έχει να πει τα εξής: Δεν μπορούσε πλέον να λειτουργεί ο Ξενώνας με εθελοντική εργασία του εκάστοτε Δ.Σ. Σε κοινή συνεδρίαση που έγινε στο χωριό με το Δ.Σ. διαφωνήσαμε εν γένει με όλες τις προσφερόμενες τιμές ενοικιάσεως, διότι τα ποσά ήταν κατά την γνώμη μας πολύ μικρά για ένα τόσο μεγάλο έργο. Παρακαλέσαμε δε το Δ.Σ. να παρατείνει τον προηγούμενο τρόπο λειτουργίας μέχρι και τα Χριστούγεννα.

Θέμα 8ο: Λαογραφικό Λεύκωμα.

Το δυσάρεστο είναι αυτή τη στιγμή ότι η Αδελφότητα έχει εμπλακεί στα δικαστήρια για το Λαογραφικό Λεύκωμα. Το Δ.Σ. θα σας ενημερώσει λεπτομερώς.

Θέμα 9ο:

Στα γενικώτερα επιτεύγματα του Δ.Σ. ανήκουν η επιτυχής παρουσία της Αδελφότητας στην γιορτή της ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ, η συνέχιση της σχολής παραδοσιακών χορών, το μάζεμα των παλαιών φωτογραφιών από το χωριό, η ένταξή της στην Ομοσπονδία Αδελφοτήτων Κονίτσης, η επιτυχής έκδοση του ημερολογίου και πολλά άλλα.

Τελειώνοντας ευχαριστούμε το Δ.Σ. κατ' αρχήν για την πλήρη ενημέρωση που μας έκανε καθώς και ιγια όλες τις προσπάθειές του μέχρι τώρα και ευχόμαστε όπως και στον επόμενο χρόνο δουλέψει με τον ίδιο και περισσότερο ζήλο.

Αθήνα 25 Οκτωβρίου 1987

Η ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Περίληψη Πρακτικών Γενικής Συνέλευσης
της Αδελφότητας Αγίας Παρασκευής - Κόνιτσας
«ΤΟ ΚΕΡΑΣΟΒΟ»

Στις 25.10.1987, ημέρα Κυριακή και ώρα 9 π.μ. συγκεντρώθηκαν στο γραφεία της Αδελφότητας — Φαιδιάδρων 76, τα μέλη της Αδελφότητας για την ετήσια Γενική Συνέλευση.

Ταμειακώς εντάξει: 97 μέλη. Παρόντα: 53 μέλη.

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία, ο Πρόεδρος του Δ.Σ. κήρυξε την έναρθη της Γενικής Συνέλευσης. Διαβάστηκε η ημερήσια διάταξη με θέματα:

1) Απολογισμός Δ.Σ., 2) Έκθεση Εξελεγκτικής Επιτροπής, 3) Συζήτηση αγωγής κατά της Αδελφότητας για το λαογραφικό λεύκωμα, 4) Ξενώνας και 5) Παληό Δημοτικό Σχολείο.

Τη διεύθυνση της Συνέλευσης, με απόφαση των μελών, ανέλαβε ο Πρόεδρος του Δ.Σ. Γεώργιος Δαγκοβάνος και Γραμματέας ο Δημήτριος Στρατοιάνης.

Πριν από τη συζήτηση των θεμάτων, τηρήθηκε ενός λεπτού σιγή στη μνήμη του Λάζαρου Κουκούμη και των μελών της οικογενείας του. Από τον Γραμματέα διαβάστηκε ο απολογισμός του Δ.Σ. για το χρόνο που πέρασ: και ο προγραμματισμός των εσόδων — εξόδων για τον ερχόμενο χρόνο.

Έγινε διαλογική συζήτηση πάνω στα θέματα της ημερήσιας διάταξης και η Συνέλευση ενέκρινε τις μέχρι τώρα ενέργειες του Δ.Σ. και αποφάσισε τη συνέχιση των εργασιών του Δημοτικού Σχολείου. Πάνω σ' αυτό το θέμα, καθώς και στο θέμα της ενοικίασης του Ξενώνα, υπήρξαν ανεμφρήσεις από λίγα μέλη και δημιουργήθηκε αναταραχή, με αποτέλεσμα να παραιτηθεί ο Γραμματέας Δημήτριος Στρατοιάνης και να αποχωρήσει από τη Συνέλευση, γιατί θεώρησε τον εαυτό του προσβεβλημένο. Μετά την αποχώρηση του Γραμματέα αποφασίστηκε από τη Γενική Συνέλευση και εγκρίθηκε η συνέχιση των εργασιών του Σχολείου και η βελτίωση των όρων ενοικίασης του Ξενώνα.

Επίσης συζητήθηκε και το θέμα παραίτησης του Δημήτρη Κοταδήμου και οι λόγοι αυτής, που ήταν σχετικοί με την προκήρυξη των προσφορών για το Σχολείο και την ενοικίαση του Ξενώνα.

Από τη Συντακτική Επιτροπή της Εφημερίδας παραιτήθηκε ο Αλέκος Παπανικολάου και στη θέση του τοποθετήθηκε η Ανθούλα Γαλάνη.

Άλλα θέματα δεν υπήρξαν για συζήτηση και ο Πρόεδρος κήρυξε τη λήξη της Συνέλευσης.

Προϋπολογισμός - Προγραμματισμός Δαπανών Από :
26-10-87 μέχρι 28-10-88

κ/α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΕΣΟΔΑ	ΕΞΟΔΑ	ΚΕΡΔΗ	ΖΗΜΙΕΣ
1.	ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ:	200.000	—	200.000	—
2.	ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ - ΑΤΣΕΝΤΑ:	400.000	185.000	215.000	—
3.	ΧΟΡΟΣ ΣΠΕΡΙΔΑ - ΚΟΙΝΗ ΠΙΤΤΑΣ:	900.000	700.000	200.000	—
4.	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΙΒΟΥΣΗΣ ΑΘΗΝΩΝ	—	150.000	—	150.000
5.	ΞΕΝΩΝΑΣ - ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ	400.000	285.000	115.000	—
6.	ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΕΡΓΩΝ	600.000	1.100.000	—	500.000
7.	ΒΙΒΛΙΟ:	10.000	80.000	—	70.000
8.	ΤΟΚΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	50.000	—	50.000	—
9.	ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ:	210.000	250.000	—	40.000
10.	ΔΩΡΕΣ:	50.000	—	50.000	—
	ΣΥΝΟΛΟΝ:	2.800.000	2.750.000	810.000	760.000
11.	ΤΑΧΕΙΑΚΩΝ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ ΠΕΡΙΣΤΗ- -ΝΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ:	574.833	—	574.833	—
	ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΛΟΝ:	3.174.833	2.750.000	1.184.833	760.000
	ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ ΤΑΧΕΙΟΥ ΧΡΗΣΕΩΣ:	+424.833		+424.833	

Ανάλυση εσόδων - εξόδων Από : 26-10-87 μέχρι 26-10-88

κ/α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΕΣΟΔΑ	ΕΞΟΔΑ	ΚΕΡΔΗ	ΖΗΜΙΕΣ
1.	ΞΕΝΩΝΑΣ - ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ:	706.018	1.048.185	—	342.167
2.	ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ	524.500	91.200	233.300	—
3.	ΧΟΡΟΣ ΣΠΕΡΙΔΑ - ΚΟΙΝΗ ΠΙΤΤΑΣ	763.130	643.343	119.737	—
4.	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΙΒΟΥΣΗΣ ΑΘΗΝΩΝ	—	145.051	—	145.051
5.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ:	539.400	270.200	69.200	—
6.	ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ - ΤΟΚΟΙ	255.240	4.000	231.240	—
7.	ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΕΡΓΩΝ	384.000	934.193	—	547.193
8.	ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΔΑΝΕΙΑ	60.000	60.000	—	—
9.	ΠΡΑΚΤΗ ΒΙΒΛΙΩΝ	5.000	—	5.000	—
10.	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΠΟΣΥΛΛΟΓΩΝ ΝΕΩΝ	234.500	—	234.500	—
11.	ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ	204.495	212.854	—	8.059
	ΣΥΝΟΛΟΝ:	3.254.553	3.409.076	892.947	1.042.470
12.	ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ ΤΑΧΕΙΟΥ ΠΕΡΙΣΤΗ- -ΝΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ:	524.356	—	524.356	—
	ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΛΟΝ:	3.783.909	3.409.076	1.414.303	1.042.470
	ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ ΤΑΧΕΙΟΥ ΤΗΣ 26-10-87	+374.833		+374.833	

Χωρίς Τίτλο

(γράφει η Χρυσάνθη Ζάρρα - Σωτηροπούλου)

Όλα τα προβλήματα, προσωπικά και μη, πολιτικά, οικογενειακά, κοινωνικά, επαγγελματικά κ.τ.λ. πριν μπουν στην τελική ευθεία της επίλυσής τους έχουν περάσει ή τουλάχιστον ΠΡΕΠΕΙ να περάσουν από το στάδιο του ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

Σε μια χώρα δημοκρατική όχι μόνο στους τύπους, αλλά προπαντός στην ουσία, πρέπει να εκτιμάται και να καλλιεργείται η αξία του διαλόγου ως μέσον αναζήτησης της αλήθειας και συνενόησης. Δυστυχώς σ' αυτή τη χώρα που γέννησε την άμεση δημοκρατία και το δημόσιο διάλογο, καλλιεργήθηκε περισσότερο ο μονόλογος και πολύ λίγο γίνεται σεβαστό ακόμη και το δικαίωμα του άλλου να εκφράσει τις απόψεις του.

Βεβαίως οι περισσότεροι από μας απαιτούν διάλογο και κατανόηση κατά κανόνα από τους έχοντες κάποια παιδεία, χωρίς βέβαια αυτό να είναι απόλυτο. Διότι «παιδεία» σημαίνει παιδεψη, σημαίνει βαθειά γνώση, σημαίνει καλλιέργεια, αυτοπειθαρχία και μέθοδο.

Ας είμαστε όμως για μια φορά δίκαιοι και αντικειμενικοί. Ο καθένας από μας έχει μια τιμή και μια προσωπικότητα όποια κι αν είναι αυτή. Κάποτε θα πρέπει να μάθουμε και να υιοθετήσουμε τους κανόνες του διαλόγου και μέσα απ' αυτούς ν' αποκτούμε σαφή αντίληψη των ιδεών και γεγονότων και κατά συνέπεια να ασκούμε σωστή και χωρίς προκατάληψη κριτική. Ας μην κρυβόμαστε πίσω από την αμάθειά μας. Δεν χρειάζεται καμιά ιδιαίτερη παιδεία για να μάθουμε να «ΑΚΟΥΜΕ» διότι με την ίδια λογική δεν θα «ΑΚΟΥΣΤΟΥΜΕ».

Είναι αναγκαίο να αποδεχθούμε τους κανόνες του διαλόγου στην καθηναγκατίζουμε.

Είναι αναγκαίο να αποδεχθούμε τους κανόνες του διαλόγου στην καθημερινή μας ζωή.

Είναι αναγκαίο να σεβόμαστε τις απόψεις των άλλων χωρίς αυτό να σημαίνει κατ' ανάγκη κι υιοθέτησή των.

Σωστός διάλογος σημαίνει ωριμότητα, σοβαρότητα, σωστή κρίση, αυτοσεβασμός, καλλιέργεια, με μια λέξη ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ.

Είναι αλήθεια ότι εμείς οι Έλληνες έχουμε κάποια περίεργη συμπεριφορά απέναντι στην επιτυχία. Μια συμπεριφορά γενικά χωρίς μέτρο. Έχουμε την τάση —χωρίς όμως να το γενικεύω— να μην αναγνωρίζουμε την επιτυχία που ανήκει σε κάποιον. Είναι ίσως περίεργο αλλά στην ελλη-

νική νοοτροπία οι ξένοι έχουν δικαίωμα να πετυχαίνουν, να είναι ιδιοφυίες ή μεγαλοφυίες, οι συμπατριώτες μας όμως όχι. Πόσες φορές —θα το έχετε ακούσει και σεις— δεν λέμε ή ακούμε για κάποιον: «Έλλα μωρέ. Για αυτόν μου μιλάς τώρα; Βλάκας είναι». Και άλλα παρόμοια. Είναι σαν να υπάρχει ένας κλοιός απαγόρευσης που δεν επιτρέπει στους διπλανούς μας να πετύχουν ή έστω απλώς να είναι καλύτεροι, πιο έξυπνοι από μας. Από την άλλη μεριά πάλι, όποιος καταφέρει να σπάσει αυτόν τον κλοιό απαγόρευσης, γίνεται πια αντικείμενο λατρείας.

Οι λόγοι που μας οδηγούν σ' αυτή τη συμπεριφορά είναι απλοί. Σαν έθνος έχουμε περάσει πολλές δυσκολίες. Τουρκοκρατίες, κινήματα, επαναστάσεις, κατοχές, εμφυλίους, δικτατορίες. Εποχές με λίγα λόγια που το έθνος δυστυχούσε. Και όταν το έθνος δυστυχεί, τότε στο άτομο απαγορεύεται να πετυχάινει στη ζωή του. Απαγορεύεται να ευτυχεί. Από μία όποψη είναι δικαιολογημένο. Φαίνεται όμως ότι η νοοτροπία αυτή κάπου μας έμεινε. Άλλα οι εποχές άλλαξαν. Δεν είμαστε πια δικαιολογημένοι να διατηρούμε συνήθειες που δημιουργήθηκαν κάτω από άλλες συνθήκες. Θα μου πείτε ότι οι συνήθειες δεν κόβονται εύκολα. Όμως τι να γίνει που οι καιροί δεν μας παίρνουν πια για τέτοια συμπεριφορά, για νοοτροπίες που δημιουργούν κοινωνίες ζηλόφθονες και εσωστρεφείς. Δυστυχώς ή ευτυχώς πρέπει να αλλάξουμε. Και δεν λέω βέβαια ότι από την μια μέρα στην άλλη θα πρέπει να λατρέψουμε την επιτυχία ή τον πλούτο, είτε είναι δικά μας είτε των άλλων.

Άλλωστε δεν είναι καλό να λατρεύει κανείς τίποτα και κανέναν.

Απλά ας δοκιμάσουμε να ωριμάσουμε και ας μάθουμε να εκτιμάμε σωστά και την επιτυχία και την αποτυχία, και τον πλούτο και την φτώχεια. Και αν κάποιοι πέτυχαν έντιμα και με το σπαθί τους να τους το αναγνωρίσουμε και να δοκιμάσουμε κι εμείς για να ζήσουν αυτοί καλά κι εμείς ακόμα καλύτερα.

Θα μου πείτε ότι οι καιροί είναι δύσκολοι και σκληροί. Σωστά. Άλλα σε τελευταία ανάλυση τί νόημα θα είχε αν όλα ήταν εύκολα;

X.Z.S.

ΠΑΡΑΙΤΗΣΕΙΣ

Το μέλος της Συντακτικής Επιτροπής της εφημερίδας μας «ΤΟ ΚΕΡΑΣΟΒΟ» κ. Αλέκος Παπανικολάου παραιτήθηκε. Την θέση του κατ' απόφαση της Γενικής Συνέλευσης κατέλαβε η κ. Ανθούλα Γαλάνη.

Ο Κος Δημήτριος Κοταδήμος παραιτήθηκε από μέλος του Δ.Σ. της Αδελφότητας.

Την θέση του κατέλαβε ο πρώτος επιλαχών Κος Βασίλειος Κωτούλας.

ΤΟ ΧΡΙΣΤΟΨΩΜΟ

Χριστουγεννιάτικο διήγημα
του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη

Σε τι έφταιγε η άτυχη νέα Διαλεκτή, έτσι ονομαζότανε, κόρη του μπαρμπα - Μανώλη απ' τη Κασσάνδρα, που μετανάστευσε, κατά την Ελληνική Επανάσταση, σ' ένα απ' τα νησιά του Αιγαίου; Σε τί έφταιγε αν ήτανε στείρα κι άτεκνη; Είχε παντρευτή πριν εφτά χρόνια, από τότε δυο φορές πήγε στα λουτρά της Αιδηψού, πέντε φορές της δώσανε να πή αποτελεσματικά βοτάνια, μάταια όμως, γιατί η γη έμεινε άγονη. Δυο - τρεις γύφτισες της δώσανε να φορέσῃ θαυματουργικά φυλαχτά σπις μασχάλες, λέγοντάς της, πως αυτή μονάχα θα την έκανε να γεννήσῃ και μάλιστα γυιό. Τέλος ένας καλόγηρος απ' το Μοναστήρι του Σινά της χάρισε ένα αγιασμένο κομπολόϊ, και της είπε να το βουτάη σ' ένα ποτήρι γεμάτο και μετά να πίνη το νερό. 'Όλα αυτά όμως τίποτα δεν κάνανε.

Στα τελευταία, κοντά στην απελπισία, πως δεν θα κάνη παιδί, ησύχασε κι η συνείδησή της και δεν νόμιζε τον εαυτό της ένοχο για την ατεκνία. Δεν είχε όμως την ίδια γνώμη κι η γρηγορία Καντάκαινα, η πεθερά της, που ρίχνε στη νύφη της το φταιξίμο γιατί δεν απόχτησε εγγονάκι για τα γηρατειά της.

Είν' αλήθεια, πως ο άντρας της Διαλεκτής ήτανε το μόνο παιδί αυτής της γρηγορίας και φαίνεται πως δεν συμμεριζότανε τη πρόληψη της μητέρας του εναντίον της γυναίκας του. Αν δεν γεννούσε παιδί η γυναίκα του, η γενιά του χανότανε. Είναι περίεργο, πως κάθε 'Ελληνας της εποχής μας θεωρεί ιερώτατο χρέος του και υπέρτατη ανάγκη τη διαιώνιση της οικογενείας του. Από τότε, σαν ξαναγύριζε ο γυιός της απ' το ταξίδι του, η γρηγορία Καντάκαινα ερχότανε να τον καλωσορίσῃ, τον ωδηγούσε στο σπιτάκι της, τον διάβαζε, τον καπηκούσε, του έβαζε λόγια κι έτσι τον έστελνε κοντά στη γυναίκα ου. Και δεν του λέγε μονάχα τα ελαττώματά της, αλλά αυγάπιζε δεν ήτανε μονάχα «ιαρμάρα», δηλαδή στείρα, η νύφη της αυτό δεν ήτανε αρκετό, αλλά ήτανε άπαστρη, ξετούπωτη κτλ. 'Όλα τα είχε, (η ποίσα, η δείτα, η άκληρη...».

Ο καπετάν - Καντάκης, σφλοριωμένος, θαλασσοπνιγμένος, τ' άκουγε όλα αυτά, η φαντασία του φούσκωνε, μετά βγαίνοντας συναντούσε τους συναδέλφους του ναυτικούς, αρχίζανε τα καλώς ώριοις, καλώς σας ηύρα, έπινε εφτά ή οχτώ ρούμια, και έτσι με τριπλή ζαλούρα, τη μια απ' τη θάλασσα, την άλλη απ' τη γυναικεία ραδιουργία και τη τρίτη απ' τα ποτά, έμπαινε στο σπίτι του, όπου τότε συμβαίνανε βάρβαρες σκηνές ανάμεσα στ' ανδρόγυνο.

'Έτσι είχανε τα πράγματα μέχρι την παραμονή των Χριστουγέννων του έτους 1867. Ο καπετάν - Καντάκης είχε πλεύσει, πριν πέντε μέρες, με τη βρατσέρα του στο απέναντι νησί με φορτίο αμνών και μικρών κατσικιών, κι ήλπιζε πως θα γιόρταζε τα Χριστούγεννα σπίτι του. Άλλα, λοιάριαζε χωρίς

τον ξενοδόχο, δηλαδή χωρίς το Βοριά, που φύσηξε άξαφνα άγριος κι έκλεισε όλα τα πλεούμενα στα λιμάνια, που βρεθήκανε. Είπαμε όμως, πως ο καπετάν - Καντάκης θα φτανε κατά τα μεσάνυχτα. Η γυναίκα του όμως, δεν ήταν' εκεί για να τους ακούσῃ, κι έτσι δεν τον περίμενε. Αυτή, κατά το βραδάκι, δέχτηκε μονάχα την επίσκεψη της πεθεράς της, που ήτανε, ασυνήθιστα γλυκομίλητη και χαμογελαστή, και που της ευχήθηκε το απαραίτητο «καλό δέξιμο», και για χιλιοστή φορά το στερεότυπο «μ' ένα καλό γυιό».

Κι εκτός απ' αυτό, της πρόσφερε κι' ένα χριστόψωμο.

— Το ζύμωσα μοναχή μου, είπε η θειά - Καντάκαινα, με γεια να το φας.

— Θα το φυλάξω ώς τα Φώτα, για ν' αγιαστή, απάντησε η νύφη.

— Όχι, όχι! είπε με αλλόκοτη βιασύνη η γρη, το δικό της φυλάει η κάθε μια νοικοκυρά για τα Φώτα, το πεσκέσι τρώγεται.

— Καλά, απάντησε ήρεμα η Διαλεχτή, του λόγου σου ξέρεις καλύτερα.

Η Διαλεχτή ήτανε κοπέλλα με πάρα πολύ καλή ψυχή· ποτέ δεν μπορούσε να φανταστή ή να υποπτευθή κάπι κακό.

«Πώς το πάθε η πεθερά μου και μου έφερε χριστόψωμο», είπε μονάχα μόνη της, κι αφού έφυγε η γρη, κλείστηκε στο σπίτι της και κοιμήθηκε παρέα μ' ένα κοριτσάκι, γειτονοπούλα της, μέχρι δέκα χρόνων, που της έκανε συντροφιά, σαν έλειπε ο άντρας της. Η Διαλεχτή κοιμήθηκε πολύ νωρίς, γιατί είχε σκοπό να πάη στην εκκλησιά κατά τα μεσάνυχτα. Ο ναός δε του Αγίου Νικολάου, ήτανε δεν ήτανε πενήντα βήματα απ' το σπίτι της.

Κατά τα μεσάνυχτα σημάνανε συνέχεια οι καμπάνες. Η Διαλεχτή σηκώθηκε, ντύθηκε, κι έφυγε για την εκκλησιά. Το κοριτσάκι, που κοιμάτανε μαζί της, μόλις ξύπνησε, το πήγε κοντά στ' αδέλφια της, γιατί είχανε συμφωνήσει πως θα μενε κοντά της μέχρι να σημάνη ο όρθρος. Τα δυο σπίτια χωρίζανε με κοινό μεσότοιχο.

Η Διαλεχτή ανέβηκε στο γυναικωνίτη της εκκλησιάς· δεν είχε όμως περάσει καλά - καλά μισή ώρα, και μια γυναίκα φτωχούλα, κουτσή και δυστυχισμένη, που ήτανε καντηλανάφτισα της εκκλησιάς, ήρθε και της λέει στ' αυτή:

— Δόσε μου το κλειδί, ήρθε ο άντρας σου.

— Ό αντρας μου! φώγαξ' έκπληκτη η Διαλεχτή.

Και, αντί να δώση το κλειδί, έτρεξε να κατεβή η ίδια.

Έλθε στη σκάλα του σπιτιού, βλέπει τον άντρα της κατάβρεχτο, πούσταζε νερό κι αφρούς.

— Είμαι μισοπνιγμένος, της είπε μουρμουρίζοντας, αλλά δεν είναι τίποτα. Αντί να το ρίξουμε έξω, το καθίσαμε στα ρηχά.

Πέσατε έξω; ανάκραξε η Διαλεχτή.

— Όχι, δεν είναι σου λέω τίποτε. Η βρατσέλα είναι σίγουρη, με δυο άγκουρες αραγμένη και καθισμένη.

— Θέλεις ν' ανάψω φωτιά;

— Άναψε και δόσε μου ν' αλλάξω.

Η Διαλεχτή έβγαλε απ' το μπαούλο ρούχα για τον άντρα της κι άναψε φωτιά.

— Θέλεις κανένα ζεστό;

— Δεν μ' αφελεί εμένα το ζεστό, είπε ο καπετάν - Καντάκης. Κρασί να βγάλης.

Η Διαλεχτή έβγαλε κρασί απ' το βαρέλι.

— Πώς δεν εφρόντισες να μαγειρέψης τίποτε; είπε γκρινιάζοντας ο ναυτικός.

— Δεν σ' επερίμενα απόψε, απάντησε ταπεινά η Διαλεχτή. Κρέας επήρα. Θέλεις να σου ψήσω πριζόλα;

— Βάλε στα κάρβουνα και πήγαινε συ στην εκκλησιά σου, είπεν ο καπετάν - Καντάκης. Θα έλθω κι εγώ σε λίγο.

Η Διαλεχτή έβαλε το κρέας πάνω στη θρακιά, που σχηματίστηκε κιόλας, κι ετοιμαζότανε να εκτελέσῃ τη διαταγή του αντρός της, που ήτανε και δικιά της επιθυμία, γιατί ήθελε να κοινωνήσῃ.

Θα πρέπει να σημειώσουμε πως τη φράση «πήγαινε συ στην εκκλησιά σου», την είπε ο Καντάκης ειρωνικά.

— Η μάννα μου δεν θα το μαθε βέβαια, ότι ήρθα, είπε αμέσως ο Καντάκης.

— Εκείνη είναι στην ενορία της, απάντησε η Διαλεχτή. Θέλεις να της παραγγείλω;

— Παράγγειλέ της να έλθη το πρωί.

Η Διαλεχτή εβγήκε για να φύγη. Ο Καντάκης την ξαναφώναξε άξαφνα.

— Μα τώρα είναι τρόπος να πας εσύ στην εκκλησιά και να με αφήσης μόνον;

— Να μεταλάβω κι έρχομαι, απάντησε η γυναίκα.

Ο Καντάκης δεν τόλμησε ν' απαντήσῃ άλλο τίποτα, γιατί η απάντηση θα τανε βλαστήμια. Ωστόσο, όμως, βλαστήμησε από μέσα του.

Η Διαλεχτή φρόντισε να στείλη αγγελιαφόρο στη πεθερά της, ένα δωδεκάχρονο παιδί της ίδιας εκείνης γειτονικής οικογενείας, που η θυγατέρα της κοιμήθηκε αποβραδύς κοντά της, και ξαναγύρισε στην εκκλησιά.

Ο Καντάκης, που πεινούσε τρομερά, άρχισε να καταβροχθίζη τη πριζόλα. Καθισμένος σταυροπόδι κοντά στο τζάκκι, βαρυότανε να σηκωθή και ν, ανοίξη το ερμάρι για να πάρη ψωμί, αλλά απ' τ' αριστερά, πάν' απ' το τζάκι, σ' ένα μικρό σανίδωμα, βρισκότανε εκείνο το χριστόψωμο, το δώρο της μητέρας του προς τη νύφη της. Το έφτασε και το έφαγε σχεδόν ολόκληρο, με το ψημένο κρέας...

Κατά τα ξημερώματα, η Διαλεχτή γύρισε απ' την εκκλησιά, αλλά βρήκε τη πεθερά της ν' αγκαλιάζη με το μπράτσο της το μέτωπο του γυιού της και

να θρηνή σπαραχτικά. Είχεν έλθη κι αυτή πριν από λίγο, τον βρήκε κοκκαλωμένο και δεν ανάπνεε πιά. Σήκωσε τα μάτια της, πρόσεξε πως έλειπε το χριστόψωμα απ' το σανίδωμα του τζακιού, κι αμέσως κατάλαβε τι είχε γίνει. Ο Καντάκης έφαγε το φαρμακωμένο χριστόψωμο, που η γρηα στρίγγλα είχε ετοιμάσει για τη νύφη της.

Γιατροί επιστήμονες δεν υπήρχανε στο μικρό νησί· καμιά νεκροφία δεν έγινε. 'Ολοι νομίσανε, πως ο θάνατος προήλθε από ξεπάγιασμα, εξ αιτίας του ναυαγίου. Μονάχα η γρηα Καντάκαινα ήξερε την αιτία του θανάτου. Η γρηά πάλιν, κατάλαβε το έγκλημά της και δεν κατηγόρησε καθόλου τη νύφη της. 'Ισα - ίσα μάλιστα, την υπεράσπισε απ' τις κακογλωσσιές των άλλων.

Αν έζησε μετά κι άλλα Χριστούγεννα η άστοργη πεθερά κι αθέλητη φόνισσα του παιδιού της, σίγουρα δεν θα τανε ευτυχισμένη.

Εξιλασμού κυλούν βροχή δάκρυα καφτερά.

Μετάνιωσα.

Διδάγματα τρισάγια. Βάλσαμα της ψυχής.

Συγχώρεσα.

Ενός αγγέλου τα φτερά μου αγγίξαν την ψυχή.

Ηρέμησα.

ΖΙΤΣΑΙΑ ΧΡΥΣΑΝΘΗ

Γεννήθηκε το 1903 στην Ζίτσα της Ηπείρου. Το πραγματικό της όνομα είναι Οικονομίδου Χρυσάνθη. Το 1931 εγκαταστάθηκε στη Θεσσαλονίκη. Στα γράμματα πρωτοεμφανίστηκε με το ποιητικό της έργο «Μενεξεδένια Δειλινά» που έγραψε το 1929. Ακολούθησαν άλλες 22 ποιητικές συλλογές όπως: «Τραγούδια της γής μου», «Προσκυνήματα στην Κύπρο», «Λήκυθος», και διηγήματα όπως: «Της ζωής και του θρύλου», «Φωνές από το χρόνο», Μελέτες: «Παμβώπιδα». Ασχολήθηκε επίσης με την παιδική λογοτεχνία: «Χαρούμενες ώρες», «Χελιδονίσματα», όπου περιέχονται ποιήματα και θεατρικά έργα για παιδιά. Παραδοσιακά στην αρχή της ποιητικής της δημιουργίας, ανανέωσε με τον καιρό το σύλλογο παρακολουθώντας τα νεώτερα λογοτεχνικά ρεύματα. Σταθερή έμεινε μόνο η έμπνευσή της, που έχει τις ρίζες της βαθιά θεμελιωμένες στην ελληνική γη, παράδοση και ζωή.

Η Χρ. Ζιτσαία είναι ιδρυτικό στέλεχος της Εταιρείας Λογοτεχνών Θεσσαλονίκης και του Λυκείου Ελληνίδων Θεσσαλονίκης. Ιδιαίτερους δεσμούς ανέπτυξε με την Κύπρο. Είναι Πρόεδρος του «Συνδέσμου Φιλίας Ελλάδας — Κύπρου». Διαπέλεσε επίσης, μέλος κρατικών επιτροπών αγοράς — βράβευσης βιβλίων.

Για την όλη της πνευματική και κοινωνική προσφορά τιμήθηκε από το Οικουμενικό Πατριαρχείο με τον τίτλο «Αρχόντισσα του Οικουμενικού Θρόνου».

ΠΩΣ ΣΚΟΤΩΘΗΚΕ Ο ΜΟΥΣΛΗΜΠΕΗΣ

Αφήγηση του Ηλία Τσιάτσιου του Χρήστου από τους παπούδες του και τους δημογέροντες του χωριού.

Ήτανε φθινόπωρο την εποχή που μαζεύανε τα καλαμπόκια το 1864, που ήτανε κλέφτες στο χωριό.

Κάποια μέρα οι κλέφτες γλεντούσαν και χωρεύανε. Ρώτησαν τον Μπέη και τον πήρανε και αυτόν και τι σου κάνανε μία τρίχα.

Το βράδυ έψησε ο Μπέης ένα κοτόπουλο και γράφει ένα γράμμα στους κλέφτες και το έστειλε με τον παπού του Δημητρίου Γκούτσιο του Χρήστου. Οι κλέφτες το βράδυ τον κρατήσανε τον Μήτρο Γκούτσιο και κατεβήκανε κάτω στην Μανδρινιά. Ξεκινήσανε και αυτοί από εδώ και του κάνανε στρατοκαρτερία.

Όταν τους είδε ο Μπέης τους είπε: «Μήτε - μήτε ωρέ παιδιά με σκοινώνετε» αλλά αυτοί έρριξαν και τον χτύπησαν όπως ήταν καβάλα στο ζώο του Βασιλείου Ζαμάνη. Οι κλέφτες ήτανε οι Νταβελαίοι. Οι δικοί μας δεν πήγανε κάτω εκεί που τον χτύπησαν. Γύρισαν πίσω στο χωριό, φωνάζανε το χωριό να πάρουν τα πράγματα. Άλλα οι χωριανοί δεν πήγαν, μόνον έβγαλαν ένα δέμα (χαράνι) σαρμανιώτικο που ήτανε μέσα στην «Κούλια» που το είχαν πάρει αυτοί και λέγανε ότι το έκλεψε το χωριό. Οι Κερασοβίτες ενώ ήτανε μέσα στην Κούλια, βάλανε φωτιά και κάψανε την Κούλια, εκεί που σήμερα είναι το παλαιό σχολείο που ξανακάηκε από τους τούρκους και το 1914 ξανακτίστηκε. Ένας από τους τούρκους με το όνομα Σούμπασης (Νιραγάτης) που λεγότανε Φέκος το χωριό επειδή ήτανε καλός άνθρωπος τον έκρυψε δεν είχε φύγει με τους άλλους γλίτωσε και δεν τον σκότωσαν.

Αγία Παρασκευή 9.9.1987
Αφήγηση Ηλία Τσιάτσιου

ΚΑΛΕΣΜΑ

Νιώθουμε την ανάγκη να ευχαριστήσουμε όλους αυτούς, που ο καθένας με τον τρόπο του, άλλος περισσότερο κι άλλος λιγότερο, βοήθησαν στη μέχρι τώρα έκδοση της Εφημερίδας μας.

Θα θέλαμε ακόμη να διατυπώσουμε την επιθυμία μας να συνεχίσουν οι νέοι μας αυτή την προσπάθεια. Είναι κάπι που επιθυμούμε και ευχόμαστε να συμβεί. Έχουμε εμπιστοσύνη στους νέους μας. Πιστεύουμε ότι μπορούν να προσφέρουν πολλά. Γιαυτό και τους καλούμε να μας βοηθήσουν για την όσο γίνεται καλύτερη ποιοτική εμφάνιση της Εφημερίδας μας.

ΑΔΕΛΦΟΚΤΟΝΟΙ

(Αφιέρωμα στην 17η Νοέμβρη 1973)

Τώρα που τα ταγκς
και οι άνθρωποι με τα σβησμένα
πρόσωπα

φυλάνε την ησυχία των
νεκρών μας.

Τώρα που οι σημαίες πέσανε
καταμεσίς των δρόμων
τις αιματόβρεχτης πόλης μας.

Τώρα που η δύναμη του δυνατού
κυριάρχησε στον ορίζοντα.

Ας αποδυθούμε στον ύστατο αγώνα
για την θύμηση των αγωνιστών
που έπεσαν
από τις σφαίρες των Τυράννων.

Μάνος Αγγελάκης

(από τη συλλογή «Εντός των τειχών»)

Κατάσταση Πολιορκίας

Σφίξαμε τα χέρια
όταν

τα πυροβόλα θρυμμάτιζαν τις καρδιές μας
όταν

τα τάνκς έλειωναν τις σάρκες μας.

Υστερα χωρίσαμε.

Μου είπες: Θα συναντηθούμε

στο παλιό στέκι, θυμάσαι;

Δεν ήρθες;

Έμαθα

πως φάνηκαν κι άλλα τάνκς
στους δρόμους.

Μ. Γ. ΠΟΛΙΤΑΡΧΗΣ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Επιμέλεια Χρυσάνθη Σωτηροπούλου

ΚΑΙΤΗ ΒΕΛΛΙΟΥ - ΤΣΟΥΓΙΟΠΟΥΛΟΥ

Γεννήθηκε στα Ιωάννινα από πατέρα Ηπειρώτη και μητέρα Κεφαλονίτισσα. Μεγάλωσε στην Αθήνα. Τελείωσε το Αρσάκειο με άριστα το 1928 και από το 1929 μέχρι το 1966 εργάστηκε σαν δασκάλα στην Ήπειρο, Πειραιά και Αθήνα. Λάτρευε την γενέτειρά της, αλλά οι υποχρεώσεις της την κρατούσαν μακριά.

Έχει τιμηθεί με πλήθος επαγγελματικές διακρίσεις. Ως καθηγήτρια Τεχνικών εργάστηκε 6 χρόνια σε γυμνάσιο του Πειραιά.

Φοίτησε στις δραματικές Σχολές Μπαστιά και Εθνικού Θεάτρου και εργάστηκε πάνω στο παιδικό θέατρο, κουκλουθέατρο, κινηματογράφο, ραδιόφωνο, τηλεόραση. Παρουσίασε για ποίηση κείμενα και τραγούδια από την τηλεόραση με τον γυμνοστιφρχη Στυλ. Μπέλλο. Τώρα ασχολείται με τη ζωγραφική και γλυπτική και έχει λάβει μέρος σε πολλές εκθέσεις.

Προτομές δε φιλοτεχνημένες από την ίδια έχουν στηθεί σε διάφορα μέρη της Ελλάδας. Από νεαρή έχει δημοσιεύσει ποιήματα και πεζά, τώρα οε ετοιμάζει το τρίτο βιβλίο της. Έχει πάρει 4 ποιητικά βραβεία, και έχει συμπεριληφθεί σε 6 ποιητικές ανθολογίες:

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ

Ενός αγγέλου τα φτερά μου αγγίζουν την ψυχή
και ρίγησα.

Πλήθος τα αμαρτήματα, ορθώθηκαν στυγνά,
αμέτρητα.

Σαν μια σελίδα της Γραφής αντίκρυσα τρανή
και διάβασα:

Ναι, τον εχθρό να συγχωρείς για να σαι χριστιανή
και ντράπηκα.

Μα.... τά 'ξερα. Δεν τά 'ξερα από πολλή μικρή;
Τα ξέχασα;

Πολλά τα αναθέματα ζωντάνεψαν φρικτά
που έλεγα

γι' αυτούς που πίκρες μου 'δωσαν αλύπητα πολλές,
και πόνεσα.

Γι' αυτούς που τόσο άδικα με παίδεψαν σκληρά,
κι αμάρτησα

ΣΚΟΡΠΙΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΧΘΕΣ

(γράφει η Χρυσάνθη Ζάρρα - Σωτηροπούλου)

Είμαι στη βάρδια μου και νανουρίζω ένα χωριάτικο φεγγάρι.

Είσαι στη βάρδια σου και παίζεις με τα στάχυα της πατρίδας οκτώ με τέσσερις.

Γιατί να σκοτωθούμε, αδελφέ μου;

Μικρό το χωριό, μεγάλα τα πάθη. Πόλεμο με τουφέκια οι μεγάλοι, πετροπόλεμο τα παιδιά. Η βία καθημερινό βίωμα σαν το φαγητό και τον ύπνο. Βία στο βουνό και στον κάμπο, βία στους δρόμους, στο σχολείο, στα σπίτια. Το φαγητό λίγο, τα ρούχα αποφόρια του μεγαλύτερου αδελφού, το κεφάλι κουρεμένο γουλί, ομαδικό μπάνιο κάθε Σάββατο στη σκάφη, το παιχνίδι αυτοσχέδιο.

Αθήνα αρχή της δεκαετίας του '50. Σ' ένα διαμέρισμα μιας παλιάς τριώροφης οικίας — κάθε δωμάτιο και οικογένεια. Κοινή η κουζίνα, το ξύλινο ψυγείο πάγου και η τουαλέττα, κοινά και τα μυυστικά της κάθε οικογένειας. Κάθε οικογένεια και γκαζιέρα, μπάνιο κάθε Σάββατο με τη σειρά, δουλειές του ποδαριού αλλά και σχολείο. Μοναδικό ταξίδι ψυχαγωγίας εκείνο που μας πρόσφεραν οι σελίδες του «ΤΑΡΖΑΝ — ΓΚΙΑΟΥΡ», η πρώτη εξωσχολική μας τροφή. Τραγούδια από το ραδιόδων «΄Αστα τα μαλλάκια σου ανακατωμένα» και άλλα ανώδυνα. Και λίγο πιο μετά: Η γνωριμία με το καλό εξωσχολικό βιβλίο αλλά και —πων μεγαλύτερων νέων— με το πολιτικό εκ των πραγμάτων. Οι λίγες γιορτινές μέρες έκαναν εντονότερη τη μοναξιά μέσα στο πλήθος. Ήταν οι μοναδικές μέρες που νοσταλγούσε κανείς το χωριό.

Φυγή στο εξωτερικό είτε για βιοποριστικούς λόγους για μια καλύτερη ζωή, είτε από την δικτατορία αργότερα. Τα οράματα για έναν κόσμο καλύτερο μέσα από την ειρηνική πάλη των ιδεών, που είχαν βίαια τσαλαπατηθεί. Ενός κόσμου, ενός λαού που ώρθωσε το ανάστημά του με σιγουριά και αυτοπεοίθηση, θέλοντας να ελέγχει το πεπρωμένο του, αυτός και μόνο αυτός.

Το φινάλε σ' αυτές τις σκόρπιες εικόνες είναι γνωστό σε όλους μας. Ευτυχήσαμε εμείς, και όσοι από τους παππούδες μας επιβίωσαν, να δούμε αυτόν τον τόπο να παίρνει πάνω του, τόσο απότομα μάλιστα που μας πανικοβάλλει, και μας εξαγριώνει το ενδεχόμενο να στερηθούμε κάτι από εκείνα που αποκτήσαμε με ή χωρίς όπο. Γιατί ο Έλληνας ένιωσε την έλλειψη και τον πανικό της. Ένιωσε να απειλείται η ασφάλειά του για το μέλλον του ίδιου και των απογόνων του. Εξαναγκάστηκε να αυτοαμιγνθεί έχοντας έντονη την αίσθηση της έθνικής του ιδιοκτησίας και βλέποντας τις λίγες δυνατότητες που τον παρείχε το Κράτος να εγγυηθεί την ζωή του.

Απομένει λοιπόν το αύριο, που ευχόμαστε και ελπίζουμε ότι θα είναι

καλύτερο για μας και τα παιδιά μας, αφού θα στηρίζεται σε ανθρώπους χωρίς μεν τις εμπειρίες των μεγαλύτερων αλλά και χωρίς τα συμπλέγματα και τις στερήσεις.

Ο χρόνος επαγγελματίας φωτογράφος της ανθρώπινης μοίρας μας καλεί να σταθούμε μπροστά στο φακό του, με το κεφάλι ψηλά και με την πεποίθηση βαθιά μέσα μας πως ό,τι δικαιώνει τον σύγχρονο άνθρωπο είναι ο υξιοπρεπής ηρωισμός μέσα στις δύσκολες στιγμές. Σε κείνες τις στιγμές όεν χωρούν ημίμετρα.

X.Z.S.

ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας οργανώνει στις 24 Ιανουαρίου 1988 στις 9 π.μ. ομαδική αιμοδοσία στο Λαϊκό Νοσοκομείο Αθηνών.

Ας σκεφτούμε σοβαρά και με υπευθυνότητα τα θετικά της πρωτοβουλίας αυτής και ας ανταποκριθούμε και πάλι όλοι μας.

• • • • • • • • • • • • • • • • • • •

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Σύντομα θα κυκλοφορήσουν από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας, τα ημερολόγια και οι αιτήσεις για το νέον έτος 1988.

Ενισχύοστε με τις αγορές σας τις ταμειακές ανάγκες της Αδελφότητας.

Από Ιης Νοεμβρίου και κάθε δεύτερο Σάββατο στο γραφείο της Αδελφότητας θα διδάσκονται χοροί στα παιδιά που θέλουν να αποτελούν το παιδικό μας μπαλέτο. Πληροφορίες στα τηλέφωνα 8624.043 και 7793.034. Την Κα Αγαθή Πασιά.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Επειδή τελευταία δημιουργήθηκε μεγάλος σάλος με αφορμή την αποτυχία των υποψηφίων για τα Α.Ε.Ι. στο μάθημα της έκθεσης, με την εργασία μας αυτή θα δώσουμε μερικές βασικές οδηγίες που πρέπει να τις έχει υπόψη του ο αναγνώστης οποιουδήποτε είδους έκθεσης κι αν πρόκειται να γράφει. Οι οδηγίες αυτές θα πρέπει πνα μελετηθούν με μεγάλη προσοχή:

Ας δώσουμε πρώτα τον ορισμό της έκθεσης.

Έκθεση λέγεται η πλήρης, σαφής και με τέχνη ανακοίνωση των γνώσεων, κρίσεων, συναισθημάτων, επιθυμιών, εντυπώσεων και αναμνήσεών μας σε ένα θέμα που μας δόθηκε ή το διαλέξαμε οι ίδιοι. Για να το πετύχουμε αυτό πρέπει: α) Να έχουμε γνώσεις, συναισθήματα, επιθυμίες, εντυπώσεις, ιδέες όπως συνήθως λέγονται μαζί όλα αυτά και β) οι ιδέες μας αυτές να μην είναι νεφελώδεις, φευγαλέες, αλλά να έχουν κάποια σταθερή μορφή. Αυτά είναι δυνατό να τα αποκτήσουμε:

1. Αν συνηθίσουμε νὰ παρατηρούμε: Συχνά παραπονιόμαστε όπι οι ιδέες εξαφανίζονται από τη συνείδησή μας μόλις θελήσουμε να τις γράψουμε. Η κυριότερη αιτία αυτής της αδυναμίας είναι όπι δεν παρατηρήσαμε τα πράγματα προσεκτικά, αλλά ικανοποιηθήκαμε με εντυπώσεις ουγκεχυμένες που φυσικά χάθηκαν μόλις θελήσαμε να τις εκφράσουμε. Πρέπει να μάθουμε να βλέπουμε το καθετί, εκείνο που είναι το χαρακτηριστικό, που το ξεχωρίζει από τ' άλλα αντικείμενα του ίδιου είδους. Βλέπω π.χ. ένα σκύλο τι είδους σκύλος είναι αυτός; Κυνηγετικός; ποιμενικός; οικιακός; μακρός; μεγάλος; ακολουθεί κάποιον ή είναι μόνος του; τι χρώμα έχει; πως είναι η ουρά του, τα αυτιά του, τα πόδια του, το ρύγχος του; Μια τέτοια προσεκτική παρατήρηση θα μας δώσει σταθερές εντυπώσεις. Δίχως προσεκτική παρατήρηση κάθε περιγραφή θα είναι χωρίς χρώμα, κούφια, αόριστη. Οι λεπτομέρειες, όταν μάθουμε να παραβλέπουμε και να διαλέγουμε απ' αυτές τις χαρακτηριστικές, κάνουν την περιγραφή πραστατική, της δίνουν χρώμα και ζωή.

2. Αν μάθουμε να σκεπτόμαστε: Δεν αρκεί να παρατηρούμε προσεκτικά και να περιγράφουμε ή διηγούμαστε έπειτα εκείνο που είδαμε. Πρέπει με τη σκέψη μας να ζωντανέψουμε εκείνο που περιγράφουμε ή διηγούμαστε. Αυτό θα το πετύχουμε αν βάλουμε μέσα σ' αυτό τις δικές μας ιδέες και τα δικά μας συναισθήματα, αν δηλαδή σκεφτούμε επάνω σ' αυτό. Με το να σκεφτόμαστε επάνω σ' αυτό που είδαμε, διαβάσαμε ή ακούσαμε είναι σαν να παρατηρούμε πάλι, αλλά αυτή τη φορά μέσα μας. Εδώ σιγά - σιγά θα ανακαλύψουμε έναν κόφιο ολόκληρο από σκέψεις και εντυπώσεις που την ύπαρξή τους δεν την υπολτεύαμε καθόλου. Είναι βέβαια πιθανό να

μην κατορθώσουμε με την πρώτη φορά να τα ιδούμε όλα αυτά καθαρά. Με το να ρωτούμε όμως συνεχώς τον εαυτό μας συνηθίζουμε το μυαλό μας να συλλαμβάνει τις λεπτές αποχρώσεις των πραγμάτων, τις σχέσεις των γεγονότων, τις αιτίες και τις συνέπειες των πράξεων. Το αντικείμενο με το οποίο ασχολούμαστε θαζωντανέψει με την επαφή αυτή με τον ψυχικό μας κόσμο. Το γραπτό μας δεν θα είναι μια απλή φωτογραφία· θα μοιάζει με πίνακα, όπου ο ζωγράφος έχει βάλει κάτι από τον εαυτό του.

Πως θα σκεφτούμε; Βάζοντας σε ενέργεια τις ψυχικές μας δυνάμεις, προσπαθώντας να διεισδύσουμε οτο πώς και στο γιατί των πραγμάτων. Παρατηρώ λ.χ. ένα τοπίο και το βρίσκω ωραίο. Αυτό όμως δεν αρκεί. Είναι μια πολύ γενική θεώρηση. Πρέπει να αναρωτηθώ: Ποιά συναισθήματα γέννησε μέσα μου; Θαυμασμού; έντονης ζωής; ήρεμης χαράς; φόβου; Γιατί μου διήγειρε αυτά τα συναισθήματα; Μήπως η ψυχική μου κατάσταση συνετέλεσε σ' αυτό; Η θέα του τοπίου ποιές αναμνήσεις μου ξυπνά; Ποιό πρόσωπο ή πράγμα μου φέρνει στο νου; Μου γεννά ιδέες υψηλές; Γιατί;

Την ικανότητα να συνδέουμε τις ιδέες με τα γεγονότα θα την αποκτήσουμε σιγά - σιγά, καθόσο το πνεύμα μας ωριμάζει και καλλιεργείται. Η στοχαστική διάθεση στις περιγραφές είναι ανάλογη με την προσωπικότητα και την ψυχική καλλιέργεια του γράφοντος. Όσο ωριμάτερος είναι εκείνος που γράφει τόσο η στοχαστική διάθεση είναι μεγαλύτερη.

A. Η σύνταξη της έκθεσης: Είπαμε παραπάνω για να γράψουμε καλή έκθεση πρέπει πρώτα να έχουμε ιδέες κι έπειτα αυτές να μην είναι νεφελώδεις, αλλά να έχουν κάποια σταθερή μορφή. Δεν αρκούν όμως μόνο αυτά. Πρέπει τις ιδέες που σχετίζονται με το θέμα που μας δόθηκε να τις αναζητήσουμε και να τις συγκεντρώσουμε, να τις κατατάξουμε κατά τον καλύτερο τρόπο και να τις εκφράσουμε με τις κατάλληλες λέξεις και στο ύφος που περισσότερο ταιριάζει στο θέμα.

Κάθε λοιπόν προσπάθεια για τη σύνταξη έκθεσης προϋποθέτει τρεις ξεχωριστές ενέργειες: 1) Αναζήτηση και εκλογή των ιδεών, 2) κατάταξη αυτών των ιδεών κατά μια λογική σειρά. Αυτή είναι η διάταξη και 3) εξωτερίκευση, διατύπωση δηλαδή αυτών των ιδεών με τις πιο κατάλληλες λέξεις και στο ύφος που ταιριάζει στο θέμα. Αυτό είναι η έκφραση.

1. Πως να βρούμε τις ιδέες (εύρεση). Η εύρεση συνίσταται στο να αναζητήσουμε και να ανακαλύψουμε τις ιδέες που σχετίζονται με το θέμα. Όταν μας δοθεί το θέμα της έκθεσης το πρώτο που επιβάλλεται να κάνουμε είναι να συγκεντρωθούμε σ' αυτό και να προσπαθήσουμε να το καταλάβουμε. Καταλαβαίνω ένα θέμα θα πει συλλαμβάνω την ακριβή του έννοια, βρίσκω την κύρια και τις δευτερεύουσες ιδέες που σχετίζονται άμεσα μ' αυτή και θα την αναδείξουν· βλέπω μέχρι ποίου σημείου συνδέεται η κύρια ιδέα με άλλεςκαισε ποια συμπεράσματα οδηγεί αυτό.

Όταν καταλάβουμε το θέμα μας και προσδιορίσουμε ακριβώς τα όρια

μέσα στα οποία θα κινηθούμε, τότε με τη σκέψη, τη μνήμη, τη φαντασία και με τη χρήση βιβλίων θα ζητήσουμε και να είμαστε βέβαιοι πως θα βρούμε τα υλικά που θα χρησιμεύσουν στην κατασκευή του οικοδομήματος, δηλαδή τις ιδέες, τους συλλογισμούς, τα επιχειρήματα που θα αποτελέσουν την έκθεσή μας.

α) Η σκέψη : Είδαμε προηγουμένως πως η σκέψη αποκαλύπτει σε μας τους ίδιους εκείνο που ελάνθανε μέσα μας, πως μας κάνει ικανούς να βρίσκουμε ιδέες των οποίων την ύπαρξη ούτε υποπτεύαμε. Στις αναζητήσεις της αυτές η σκέψη μας μπορεί να οδηγηθεί με ερωτήσεις όπως: ποιός; τί; πού; πώς; πότε; γιατί; Έτσι όταν πρόκειται για ένα πράγμα θα εξετάσουμε τι είναι ή τι δεν είναι αυτό· θα το συγκρίνουμε με άλλα, θα σημειώσουμε την ομοιότητα ή τη διαφορά από αυτά κ.λπ. Όπου πρόκειται για ένα γεγονός θα βάλουμε στον εαυτό μας ερωτήματα σχετικά με τη φύση του, με τα πρόσωπα που συντέλεσαν σ' αυτό, με τις περιστάσεις κάτω από τις οποίες συνέβει, τα μέσα που συντελέστηκε, τα εμπόδια που παρεμβλήθηκαν, τις συνέπειες που είχε κ.λπ.

β) Η μνήμη : Πλουτισμένη με την παρατήρηση και με το διάβασμα η μνήμη περικλείνει ένα πλήθος ιδεών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην έκθεσή μας.

γ) Η φαντασία : Η φαντασία στην έκθεσή μας πρέπει να παίξει δευτερεύοντα ρόλο, σε ορισμένα μάλιστα θέματα δεν πρέπει να τη χρησιμοποιήσουμε καθόλου, όπως π.χ. όταν πρόκειται να εκθέσουμε μία εντύπωσή μας, κάτι που μας συνέβει.

δ) Τα βιβλία : Όταν γράφουμε την έκθεση στο σχολείο δεν είναι δυνατό να αντλήσουμε το υλικό μας παρά από τις αποκτημένες γνώσεις. Όταν όμως γράφουμε την έκθεση στο σπίτι μπορούμε να συμβουλευτούμε βιβλία, σημειώσεις. Σ' αυτή την περίπτωση πρέπει να προσέξουμε τα αποσπάσματα· ή τα χωρία που παραθέτουμε να βρίσκονται σε αρμονία και να οχετίζονται άμεσα με το σύνολο.

2. πως θα τακτοποιήσουμε τις ιδέες μας : Αφού βρούμε τις ιδέες που θα απαρτίσουν την έκθεσή μας πρέπει να τις συναρμολογήσουμε, να τις διατάξουμε κατά τέτοιο τρόπο, ώστε αυτές να συνδέονται στενά μεταξύ τους, να αποτελούν σύνολο και όχι άθροισμα, να είναι σαφείς, να έχουν παραστατική δύναμη, να συγκινούν ή να πείθουν. Πρέπει να τοποθετήσουμε κάθε μία από τις ιδέες εκεί που θα συντελέσει περισσότερο στη στερέωση και την ανάπτυξη του συνόλου. Γι' αυτό είναι απαραίτητο την εργασία της διάταξης να την κάνουμε με βάση κάποιο σχέδιο.

B. Σχέδιο : Έλλειψη σχεδίου στην έκθεση σημαίνει για τους περισσότερους μαθητές περιπλάνηση στο άγνωστο. Η έκθεση είναι οργανικό όλο και δεν μπορεί να συντελεστεί χωρίς προηγούμενο και καλά μελετημένο σχέδιο.

1. Το σχέδιο πρέπει να έχει κέντρο την κύρια ιδέα του θέματος και να

εμφανίζει την ενότητα των διαφόρων μερών με τις οποίες θα αναδειχθεί η κύρια ιδέα. Το σχέδιο πρέπει να το παίρνουμε μέσα από το ίδιο το θέμα. Αν καταλάβουμε καλά το θέμα η κύρια ιδέα θα αναπτήξει γρήγορα με καθαρότητα.

2. Η κύρια ιδέα πρέπει να αναλυθεί σε μερικώτερες ιδέες. Οι υποδιαιρέσεις αυτές να είναι σαφείς, επιβάλλεται όμως να μην είναι πολλές, για να μη σκορπίσουμε την προσοχή μας.

3. Η λογική και η καλαισθησία πρέπει να έχουν τον πρώτο λόγο στις υποδιαιρέσεις και στην εν γένει διάταξη των ιδεών.

α) Λογική σύνδεση. Η έκθεση δεν αρκεί να περιέχει αρκετές και ορθές σκέψεις πάνω στο θέμα, τοοποίο μας δόθηκε. Πρέπει και η διάρθρωση των σκέψεων αυτών να γίνει έτσι ώστε να υπάρχει μεταξύ τους λογικός σύνδεσμος και να απαρτίζεται τελικά ένα συνεχές και αμέσως κατανοητό όλο.

Λογικός δεσμός μεταξύ δύο σκέψεων υπάρχει: 1) 'Όταν η επόμενη αιτιολογεί την προηγούμενη, 2) 'Όταν η επόμενη επεξηγεί την προηγούμενη, 3) όταν η επόμενη παρουσιάζει και την αντίθετη πλευρά του θέματος, 4) όταν καταλήγουμε σε συμπέρασμα, το οποίο προκύπτει φυσικά και αβίαστα από την προηγούμενη ή τις προηγούμενες σκέψεις και 5) όταν κατά κάποιο τρόπο προσδιορίζει τα προηγούμενα, δίνει δηλαδή απάντηση στο πώς, πότε, πού, γιατί γίνεται κάτι.

β) Καλαισθησία. Η καλαισθησία παρεμβαίνει για να επιτευχθεί η συμμετρία και η ισορροπία των διαφόρων μερών, για να εξασφαλισθεί η αρτιότητα του συνόλου.

Γ. Μέρη του σχεδίου : Σχεδόν κάθε έκθεση αποτελείται από τρία μέρη: τον πρόλογο, την ανάπτυξη και το συμπέρασμα.

α) Πρόλογος. Ο πρόλογος (αρχή και εισαγωγή) στις περιγραφές και στις διηγήσεις προπαρασκευάζει την περιγραφή και τη διήγηση, διεγείρει την περιέργεια και κάνει γνωστά τον τόπο, το χρόνο και τα πρόσωπα. Στα γενικά θέματα βοηθεί στην έκθεση των αποδείξεων με τη διατύπωση κάποιας ιδέας που φωτίζει όλο το θέμα και με την αφήγηση κάποιου σύντομου ανέκδοτου, μιας ιστορικής φράσης κ.λπ.

'Όταν αρχίζουμε την έκθεση πρέπει να προσέχουμε:

1) Να είμαστε πάντα μέσα στα όρια του θέματος και να μη αναφέρουμε πράγματα πασίγνωστα ή αυτονόητα ή που δεν συνδέονται άμεσα με το θέμα.

2) Να πηγαίνουμε κατ' ευθεία στα γεγονότα για να κερδίσουμε από την αρχή την προσοχή του αναγνώστη και να μη δίνουμε εξηγήσεις περιπτές.

3) Να μη δίνουμε στην αρχή τόνο επίσημο που θα είναι αδύνατο να τον διατηρήσουμε έως το τέλος.

4) Να μην είμαστε υπερβολικοί, και

5) Να μην απλωνόμαστε πολύ στον πρόλογο. Να έχουμε πάντα υπόψη ότι ο πρόλογος πρέπει να είναι σύντομος και ιστενά συνδεδεμένος με το θέμα.

β) Η ανάπτυξη : Κάθε υποδιαιρέση, κάθε παράγραφος της ανά-

ητυξής πρέπει να είναι ένα μικρό σύνολο πλήρες. Η ιδέα όμως που υπάρχει στην υποδιαιρεση ή στην παράγραφο πρέπει να συνδέεται στενά με την κύρια ιδέα του θέματος, ώστε στο τέλος να έχουμε σύνολο και όχι άθροισμα. Στη σειρά των παραγράφων πρέπει να έχουμε υπόψη το νόμο της προόδου, έτσι ώστε το ενδιαφέρον να αυξάνει σταθερά σε μια αφήγηση και στην ανάπτυξη ενός γνωμικού ή μιας παροιμίας. Η σπουδαιότητα της αλήθειας που περικλείνουν να γίνεται ολοένα και πιο φανερή.

γ) Ο επίλογος: (ή συμπέρασμα). Ο επίλογος πρέπει να φροντίσουμε να ικανοποιεί τον αναγνώστη, προσφέροντας παραστατικά είτε μια σύνοψη των κυριωτέρων σημείων του θέματος είτε μια δυνατή ή ευφυή σκέψη που κάνει περιπτή και ανεπιθύμητη κάθε άλλη εξήγηση. Τονίζουμε όπι πρέπει να προσέξουμε και να φροντίσουμε ιδιαίτερα τον πρόλογο και τον επίλογο της έκθεσης. Μια καλή αρχή διαθέτει ευνοϊκά τον αναγνώστη κι ένα καλό τέλος τον αφήνει με ευνοϊκή εντύπωση.

3. Πως θα εκφράσουμε τις ιδέες μας. (Έκφραση): Όταν καταρτίσουμε το σχέδιο της έκθεσης και τακτοποιήσουμε τις ιδέες μας σύμφωνα με όσα είπαμε προηγουμένως, μένει να τις συντάξουμε και να τις εκφράσουμε στο κατάλληλο για το θέμα μας ύφος και με τις κατάλληλες λέξεις. Η σύνταξη πρέπει να γίνει με ηρεμία και διανοητική συγκέντρωση. Επιβάλλεται να ακολουθήσουμε πιστά το σχέδιο που καταρτίσαμε. Πρέπει να προσέξουμε όχι μόνο στο τι θα γράψουμε (ιδέες), αλλά και στο πως θα το γράψουμε (ύφος), γιατί, αλλιώς θα συνηθίσουμε στην παραμέληση της μορφής.

4. Πως θα πλουτίσουμε την έκθεσή μας. Ιδού μερικοί τρόποι πλουτισμού των σκέψεών μας.

1. Να σκεφθούμε άλλες έννοιες συγγενείς ή αντίθετες προς εκείνη που υπάρχει στο θέμα μας.

2. Να αναζητήσουμε παραδείγματα από τη σύγχρονη ή την περασμένη ζωή με την οποία να πλαισιώσουμε τις αρχικά λίγες ιδέες μας.

3. Να επεκταθούμε σε τόπο και χρόνο, να σκεφθούμε δηλαδή αν και σε άλλους λαούς και σ' άλλες εποχές συνέβαινε εκείνο για το οποίο μιλά το θέμα μας.

4. Να σκεφθούμε τις απώτερες συνέπειες από την εφαρμογή ή όχι της κύριας έννοιας του θέματός μας.

5. Να συσχετίσουμε την κύρια έννοια του θέματός μας με άλλες που συνδέονται λογικά μ' αυτή.

Με τέτοιες αναδρομές και αναζητήσεις να είμαστε βέβαιοι πως θα κατορθώσουμε να πλουτίσουμε τις αρχικά λίγες ιδέες μας και να παρουσιάσουμε μια έκθεση αρκετά εκτεταμένη. Να προσέχουμε μόνο να μη γλιστρίσουμε σε μακρές παρεκβάσεις. Όλα όσα θα γράψουμε θα πρέπει να σχετίζονται με το θέμα, να αναδείχνουν την κύρια ιδέα του και να είναι έτσι συνδεδεμένα, ώστε να απαρτίζεται το συνεχές και κατανοητό όλο για

το οποίο μιλήσαμε πιο πάνω.

Ε. Πως θα γράψουε όταν δεν είμαστε κατατοπι-
σμένοι στο θέμα: Παρ' όλα όσα είπαμε παραπάνω είναι ενδεχόμενο
να μας δοθεί θέμα στο οποίο δεν είμαστε ή νομίζουμε πως δεν είμαστε κα-
τατοπισμένοι. Τί, θα κάνουμε στην περίπτωση αυτή; Ιδού μερικοί τρόποι
αντιμετώπισης και της σπάνιας αυτής περίπτωσης:

1. Θα ζητήσουμε να βρούμε ποια είναι η κύρια έννοια (ή ποιες οι κύ-
ριες έννοιες) του θέματος.

2. Ποιο το περιεχόμενο καθεμιάς από τις έννοιες αυτές (όταν είναι πολ-
λές). Αυτό θα είμαστε σε θέση να το γνωρίζουμε αν έχουμε γελετήσει κα-
λά βιβλία, εγκυκλοπαίδιες κ.λπ.

3. Καθεμιά από τις έννοιες του θέματος προάγει την υλική ζωή του αν-
θρώπου ή την πνευματική του ζωή;

Είναι αδύνατο, όταν σκεφθούμε, να μην μπορέσουμε να δώσουμε απά-
ντηση στα περισσότερα ερωτήματα που θέσαμε παραπάνω. Οι απαντήσεις
μας αυτές ακριβώς αποτελούν την ύλη της έκθεσής μας και δεν μένει παρά
να διατάξουμε, να παρουσιάσουμε δηλαδή κι ένα ωργανομένο όλο την ύλη
αυτή σύμφωνα με το ακόλουθο σχέδιο:

α) Αρχή (εισαγωγή). Προσωπική μας γνώμη ή γνώμη που έχουν οι
άλλοι άνθρωποι για την κύρια έννοια (ή τις κύριες έννοιες) του θέματός
μας. Διασάφηση της κύριας έννοιας που θα γίνει με πραγματικό ορισμό της
ή αν δεν είναι αυτό δυνατό, χαρακτηρισμός της με έξαρση ενός ή περισσο-
τέρων γνωρισμάτων της ή συσχέτισή της με άλλη ευρύτερη, υπερκείμενη
της έννοιας.

β) Κύριο μέρος (ανάπτυξη). Ιστορική διερεύνηση της έννοιας ή των
εννοιών του θέματος και επιχειρηματολογία. Με ερωτήσεις που θα κάνουμε
στον εαυτό μας θα προσπαθήσουμε να βρούμε ποια επίδραση έχει η έννοια
του θέματός μας στον ανθρώπινο βίο και πολιτισμό. Καλή; κακή; ανάμεικτη;
Στην τελευταία περίπτωση πρέπει να αναφέρουμε και τις δύο αυτές επι-
δράσεις και να πούμε ποια είναι η σημαντικότερη. Απ' αυτό θα δειχθεί η κρι-
τική μας ικανότητα. Συντελεί η έννοια του θέματός μας στη βελτίωση του
υλικού βίου των ανθρώπων ή όχι; Προάγει ή όχι τον πνευματικό βίο;

γ) Επίλογος (συμπέρασμα). Ανακεφαλαίωση όσων είπαμε στο κύριο μέ-
ρος. Υπογράμμιση των αφελειών που παρέχει ή των ζημιών που προκαλεί
η έννοια του θέματός μας. Ποιο το ηθικό συμπέρασμα από την όλη ανάλυση.
Προσεκτική διατύπωση του συμπεράσματος αυτού και προτροπή για την
πραγματοποίηση (ή τη διάδοση) των εννοιών εκείνων που είναι αφέλιμες
και για την καταπολέμηση εκείνων που είναι επιβλαβείς. Αν πρόκειται για
έννοιες που δεν μπορούν εντελώς να πραγματοποιηθούν τότε παρακινούμε
να στρέψουμε το νού μας σ' αυτές για να αντλήσουμε διδάγματα, δύναμη
και θάρρος στις δυσκολίες της ζωής.

Το πότε μια έννοια είναι αφέλιμη ή επιβλαβής και πως φανερώνεται

η ωφελιμότητα ή η βλάπτικότητά της θα μπορέσουμε να το κρίνουμε από το αν η έννοια αυτή φέρνει ή όχι στον άνθρωπο έμμεσα ή άμεσα αγαθά κωρίς να καταπατούνται οι θρησκευτικές, ηθικές, εθνικές και λοιπές αξίες.

Πρέπει να προφυλαχτούμε ώστε η αναζήτηση ιδεών και η κατά κομψό και γλαφυρό τρόπο έκφρασή τους να μη μας φέρει στη λεγόμενη «λογοτεχνικότητα», δηλαδή στη λεξιθηρία, στην ωραιολογία, στην επιτήδευση. Ο δρόμος αυτός είναι γλιστερός και όχι μόνο οδηγεί στην αποτυχία στη συγκεκριμένη περίπτωση που τον ακολουθήσαμε, αλλά και σε κάπι ακόμη χειρότερο: 'Επειτα από μερικές αποτυχίες αρχίζουμε να πιστεύουμε πως δεν μπορούμε να γράψουμε καλά, αφού δεν θα είμαστε σε θέση να γράψουμε «λογοτεχνικά». Μπορούμε όμως, αν το θελήσουμε, να μάθουμε να γράψουμε νοικοκυρεμένα, να εκθέτουμε δηλαδή τη σκέψη μας απλά, ανεπιήδευτα, λογικά, κατανοητά.

ΣΤ. Η διόρθωση : Είναι πολύ σπουδαίο να φροντίσουμε ώστε στο τέλος να έχουμε στη διάθεσή μας λίγο χρόνο για να διαβάσουμε προσεκτικά και να διορθώσουμε τὴνέκθεσή μας. Την εργασία της διόρθωσης πρέπει να τη θεωρήσουμε ως πολύ σπουδαία και να δώσουμε σ' αυτή την ίδια προσοχή που δώσαμε και στη σύνταξη της έκθεσης.

Πως θα κάνουμε τη διόρθωση: Η διόρθωση πρέπει να αναφέρεται και στο σύνολο και στις λεπτομέρειες. Αναφορικά με το σύνολο πρέπει να ιδούμε:

α) Αν ακολουθήσαμε πιστά το σχέδιο. β) Αν υπάρχει δυσαναλογία μεταξύ των διαφόρων μερών της έκθεσης. Αν αντιληφθούμε χάσματα πρέπει να τα συμπληρώσουμε. Πρέπει επίσης να προσπαθήσουμε να κάνουμε πυκνότερη κάθε πρόταση, κάθε περίοδο, κάθε παράγραφο. Να συντομέψουμε μια μακρά ανάπτυξη, να περικόψουμε μια περιπτή ή βαρετή παρέκβαση.

Σχετικά με τις λεπτομέρειες. Πρέπει να κοιτάξουμε προσεκτικά κάθε φράση και κάθε λέξη και να διορθώσουμε τις ακυρολεξίες, τα συντακτικά σφάλματα, τις επαναλήψεις λέξεων ή φράσεων, τις διφορούμενες λέξεις, τις τριμμένες εκφράσεις. Η διόρθωση θα είναι επιτυχής αν γίνει με αντικειμενικότητα. Πρέπει λοιπόν την εργασία της αναθεώρησης να την κάνουμε όχι με την κρυφή ελπίδα να μείνουμε ευχαριστημένοι από αυτά που γράψαμε, αλλά εντελώς ψυχρά και αντικειμενικά. Είναι καλό με τη φαντασία μας να έρθουμε στη θέση του κριτή και να διορθώσουμε, όσο είναι δυνατό, το γραπτό μας με την ίδια αντικειμενικότητα και προσοχή.

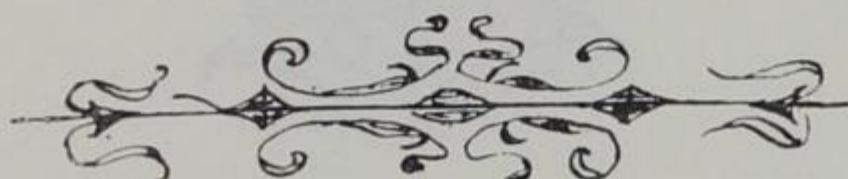
Ζ. Ορθογραφία : Εκτός από την προσοχή που θα καταβάλουμε για το ύφος, δεν πρέπει να αιμελήσουμε και για τη σωστή γραφή των λέξεων, την ορθογραφία. Δεν μπορεί να θεωρηθεί καλή η έκθεση που έχει καλό περιεχόμενο, αλλά είναι γεμάτη ανορθογραφίες.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ σύζ. ΝΑΠ. ΖΟΥΚΑ
Φιλόλογος Καθηγήτρια

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

1) Η Δήμητρα Κυράτοη παντρεύτηκε το Διονύση Κοπάνου στις 26 Σεπτεμβρίου.

2) Ο Δημήτριος Γελαδάρης την Φωτεινή Ζήκα στις 12 Οκτωβρίου στο Γαλάτοι.

Η ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΤΑΠΗΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Την 1η και 2η Οκτωβρίου η Ταπητουργική Σχολή του χωριού μας πραγματοποίησε εκδρομή στην Κέρκυρα. Εκεί οι συμπατριώτισσές μας επισκέφτηκαν τα τουριστικά μέρη του νησιού, (Κανόνι, Ποντικονήσι, Αχίλλειον, Καστράκι) καθώς επίσης και τα αξιοθέατα της πόλης της Κέρκυρας.

Στην εκδρομή συμμετείχαν η υπεύθυνος της Σχολής κα Νίκη Παππά μετά του συζύγου της Γεωργίου Παππά και οι: Παναγιώτα Παπακώστα, Χρυσάνθη Γκάτοιου, Ελένη Κωτούλα, Ιφιγένεια Τζίνα, Λευκοθέα Τζίνα, Παναγιώτα Ευθυμίου, Γεωργία Ευθυμίου, Παρασκευή Πασσιά, και η Καίτη Κουκούμη.

Τα έξοδα της εκδρομής καλύφθηκαν από τον ΕΟΜΕΧ κατόπιν αιτήσεως της υπεύθυνου της Σχολής.

Επίσης συμμετείχαν οι Ταπητουργικές Σχολές Δίστρατου και Δελβινακίου.

ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ ΣΤΑ Α.Ε.Ι. ΚΑΙ Τ.Ε.Ι.

Τέλλη Δήμητρα
Τέλλης Βασίλης
Τέλλης Γιάννης
Τζίνα Χ. Άννα
Τζίνα Δέσποινα
Κονιδάρης Κώστας
Γκουγκέτας Σπύρος του Ευαγ.
Γελαδάρη Α. Χρυσάνθη

Τους συγχαίρουμε και τους ευχόμαστε καλή πρόοδο.

Φιλοσοφική Ιωαννίνων
Φιλοσοφική Αθηνών
Τ.Ε.Ι.
Ιατρική Αθηνών
Παιδαγωγών — Νηπιαγωγών Αθηνών
Βιολογία Θεσσαλονίκης
Βιολογία Αθηνών
Τ.Ε.Ι. Καβάλας (Λογιστική)

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

	Δρχ.	Παπανικολάου Χρήστος	1.000
Κατσιαμάνης Γεώργιος	2.000	Κοταδήμου Χριστίνα	1.000
Κοταδήμος Νικόλαος του Θωμά	1.000	Βάιλας Δημήτριος του Ιωάν.	1.000
Κωτούλας Βασίλειος του Κ.	1.000	Ντούλινα Σταυρούλα	500
Πασσιάς Σπύρος	1.000	Ντούλινας Νικόλαος	500
Πασσιά Αγαθή	1.000	Γκουγκέτας Παντελής	500
Γαλάνης Οδυσσέας	2.000	Νάκος Πασχάλης	500
Γκούτσιος Κωνσταντίνος	1.000	Νταγκουβάνος Αθανάσιος	500
Ζούκας Γεώργιος	1.000	Βάιλας Χρήστος	500
Τσιάτσιου Κατερίνα	2.000	Καπέλος Σπύρος	500
Παπανικολάου Αλέξανδρος	1.000	Νταγκουβάνος Παύλος	500
Σελτσιώτης Νικόλαος	1.000	Νταγκουβάνος Ιωάννης	500
Παγώνης Ευστάθιος	1.500	Τσιάτσιος Θυμάς	500
Γκούτσιος Αντώνιος	1.000	Τέλλης Απόστολος DM (Μάρκα)	100
Νταγκουβάνος Μιλτιάδ. του Ε.	500	Γκούτσος Νικόλαος	1.000
Τζίνας Ορέστης	2.000	Πασσιάς Χρυσόστομος	2.000
Παναγιώτου Ναπολέων	1.000	Γαλάνη Ανθεύλα	5.000
Βάιλας Κων.) νος του Τηλέμη	2.000	Νταγκουβάνος Ευάγγ. του Απ.	1.000
Τζίνας Θεόδωρος	1.000	Τέλλης Αριστοτέλης	1.000
Παπανικολάου Γεώργιος	1.000	Κουκούμης Κων.) νος του Απ.	500
Νταγκουβάνος Νικόλαος	1.000	Ντακουβάνος Χρήστος	1.000
Μακρυγιάννης Οδυσσέας	1.000	Κάλης Μενέλαος	500
Τέλλης Λάμπρος	1.000	Νταγκουβάνος Ηλίας	500
Νάκος Βασίλειος	1.000	Νταγκουβάνος Κωνσταντίνος	500
Τέλλη Βικτωρία	500	Γιαννούλη Γλυκερία	500
Τέλλη Αγαθή	500	Καναβός Απόστολος	1.000

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ Εσωτερικού Δρχ. 500

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ Εξωτερικού δολ. 20 ή μάρκα 50

Η Αλληλογραφία θα αποστέλλεται στα γραφεία της

Αδελφότητας στην οδό Φαιδριάδων 76 – Κυψέλη

Συνδρομές – Εμβάσματα στον Ταμία της Αδελφότητας

κ. Παντελή Μ. Κυρίτση – Κυθήρων 2 – Γαλάτσι – ΑΘΗΝΑ

πυρηνικούς Ιωάννου

Ευσφά 38

10672

Αθίνα

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

«Κ Ε Ρ Α Σ Ο Β Ο»

(ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ)

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΣΕΛΣΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΦΑΙΔΡΙΑΔΩΝ 76 - ΚΥΨΕΛΗ - ΑΘΗΝΑ

ΕΤΟΣ 4ο ΦΥΛΛΟ 2'

